

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-12-04
Besvaras senast
2020-12-16 kl. 12.00

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:857 Trygga familjehemsplaceringar

Familjehem tar emot barn och unga som av olika anledningar behöver bo i ett annat hem än sitt eget. Socialtjänsten i varje kommun har ansvar för att rekrytera och utreda familjehem, att erbjuda dem utbildning och att säkerställa att de bedriver en vård som håller god kvalitet.

Familjehemmet ska ge barnet en god vård och se till att barnet får sina behov tillgodosedda. Detta ska göras i samverkan med socialtjänst, föräldrar och andra berörda. För att alla barn och unga i familjehem ska få en god vård och bästa möjliga förutsättningar till ett gott vuxenliv ska vården vara trygg, säker, ändamålsenlig och präglas av kontinuitet.

Människor som arbetar i familjehemsvård vittnar om att det trots grundliga utredningar och bra instrument för att noggrant utreda familjer och säkerställa att de har de kvaliteter som krävs för att kunna ta emot ett placerat barn finns personer som söker sig till familjehemsuppdrag – personer som är direkt olämpliga och har helt fel uppsåt. Detta kan innebära placeringar i familjehem där barn utsätts för övergrepp och andra kränkningar. Tyvärr är det svårt att bevisa att övergrepp begåtts och få fällande domar för denna typ av brottslighet. Utan en fällande dom synliggörs det inte via polisregisterutdrag, och familjehemmet kan därmed obehindrat söka nya uppdrag i andra kommuner och företag.

Jag fick nyligen ta del av ett fiktivt exempel med inslag från olika ärenden från verkligheten:

”Ett familjehem hade flera barn placerade. Familjehemmet var erfaret och framstod som mycket kompetent. Socialtjänst, bup och skola var imponerade av familjehemmet som sa ‘rätt saker’, hade ett varmt och vackert hem och var mycket engagerade. Men magkänslan sa med tiden att något inte stämde. Efter en tid ändrades tonen och familjehemmet blev krävande, nedlåtande och ifrågasättande. En brand i familjehemmets hem föranledde en omplacering av samtliga barn.

Barnen omplacerades, var och en för sig, i nya familjehem. I psykologsamtal och i de nya familjehemmen har barnen, oberoende av varandra, berättat om upprepade grova övergrepp, våld och andra kränkningar som de utsattes för i det förra familjehemmet. Alla inblandade runt barnen är överens om att de med

största sannolikhet verkligen har utsatts för de allvarliga övergrepp som barnen beskrev.

En polisanmälan gjordes men utredningen lades ned i brist på bevis. Familjehemmet har fått nya uppdrag av andra kommuner. De nya uppdragsgivarna får inte ut information om vad som har hänt eftersom det inte blev någon dom i ärendet. Det finns en mycket stor risk att fler barn utsätts för övergrepp.”

I 5 kap. 2 § socialtjänstlagen ges visserligen socialtjänsten möjlighet att begränsa eller till och med förbjuda ett familjehem att ta emot barn. Men detta ger inte ett fullgott skydd eftersom det är svårt att få ett förbud om det inte finns en dom på familjen. Förbudet gäller dessutom endast så länge som familjehemmet finns kvar i den kommun där förbudet gäller.

Det är oerhört angeläget att trygga placeringar för barn säkerställs och att familjehem och jourhem som misskött sitt uppdrag hindras att söka nya uppdrag från andra kommuner och aktörer i landet. Ett förslag är att Socialstyrelsen eller IVO upprättar ett nationellt register över familjehem som är direkt olämpliga. Endast ansvarig på myndigheten ska ha tillgång till registret, och de som jobbar inom familjehemsvården ska kunna få besked om intresserade familjehem finns med i registret. Aktörer från familjehemsvården ska även kunna informera om nya familjer som är olämpliga så att de kommer med på listan.

Jag är medveten om att risken med ett sådant register är att oskyldiga människor felaktigt hamnar på listan, men risken utan listan är att fler redan utsatta barn utsätts för övergrepp, misshandel och vanvård.

Med anledning av detta vill jag fråga socialminister Lena Hallengren:

Anser ministern att dagens lagstiftning är tillräcklig och om inte, är ministern beredd att göra någon förändring?

.....

Carina Ståhl Herrstedt (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders